

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 665/2015
23.12.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац и Звездане Лутовац, чланова већа, у радном спору тужиоца П.Б. из Н.С., чији је пуномоћник Б.В., адвокат у Н.С., против туженог ЈКП Н.т. Н.С., кога заступају З.Ж. и М.М., адвокати у Н.С., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и врћању на рад, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж1 2468/14 од 07.11.2014. године, у седници одржаној 23.12.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду број Гж1 2468/14 од 07.11.2014. године и пресуда Основног суда у Новом Саду број П1 645/13 од 05.06.2014. године, тако што **СЕ УСВАЈА** тужбени захтев тужиоца и поништава решење о отказу уговора о раду број 01-13198/1 од 26.11.2010. године као незаконито, па се обавезује тужени да тужиоца врати на рад на радно место које одговара његовој школској спреми и способностима у року од осам дана.

У преосталом делу ревизија тужиоца се као неоснована **ОДБИЈА**.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 415.000,00 динара, у року од 15 дана.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду број Гж1 2468/14 од 07.11.2014. године је одбијена жалба тужиоца и потврђена је пресуда Основног суда у Новом Саду број П1 645/13 од 05.06.2014. године којом је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се поништи решење о отказу уговора о раду број 01-13198/1 од 26.11.2010. године као незаконит и да се обавезе тужени да га врати на рад на радно место које одговара његовој школској спреми и способностима, као и да се обавезе тужени да тужиоцу о свом трошку изради радну књижицу све у року од осам дана. Одлучено је да свака страна сноси своје трошкове.

Против назначене пресуде апелационог суда, тужилац је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/2011 и 55/2014), који се примењује на основу члана 506. став 2. ЗПП, јер је ранија првостепена пресуда укинута 13.03.2013. године, па је оценио да је ревизија тужиоца делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Иако је ревизија формално изјављена и због овог законског разлога у ревизији се не наводи која је конкретно битна повреда поступка учињена пред нижестепеним судовима.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био радник код туженог од 22.12.2004. године и обављао је послове и радне задатке „руководиоца одсека за продају топлотне енергије и односе са јавношћу“, а по анексу тог уговора од 05.11.2008. године распоређен је на послове „руководиоца одсека за маркетинг“. Тужилац је крајем јула 2010. године добио на коришћење рачунар од туженог за обављање радних задатака. Тужилац је са туженим 11.10.2010. године закључио уговор о раду број 01-7/29 према ком уговору је распоређен на послове „вишег самосталног референта за маркетинг“ почев од 01.10.2010. године. Тај уговор о раду је поништен пресудом Основног суда у Новом Саду број П1 8239/10 од 26.09.2010. године која је потврђена пресудом Апелационог суда у Новом Саду број Гж1 3421/12 од 13.03.2013.године. Утврђено је да је тужиоцу 28.10.2010. године одузет рачунар, а од тог дана тужилац је био привремено спречен за рад услед болести. Служба унутрашње контроле је 10.11.2010. године известила тужиоца да је по овлашћењу директора број 01-11538/1 од 26.10.2010. године одузет рачунар до даљег од стране унутрашње контроле. Тужени је 11.11.2010. године упозорио писмено тужиоца о постојању разлога за отказ уговора о раду. У упозорењу је наведено да је тужилац у октобру месецу 2010. године неовлашћено достављао неистините податке службеном лицу друге компаније о функционисању Т., да је користио рачун у приватне и забавне сврхе и да је 05.11.2010. године за време боловања неовлашћено ушао у круг предузећа којом приликом је из своје канцеларије однео непознате предмете и штампани материјал за шта је доказ изјава Г.Б. Тужилац се писмено изјаснио на упозорење 19.11.2010. године, а синдикална организација 25.11.2010. године. Тужени је 26.11.2010. године донео решење број 01-13198/1 којим је тужиоцу отказан уговор о раду од 11.10.2010. године због тога што је својом кривицом учинио повреду радне обавезе утврђене у члану 23. став 1. алинеја 12, 20 и 23. уговора о раду. У образложењу решења су наведене повреде из упозорења.

На основу налаза вештака из области информационе технологије В.Ж. од 19.08.2013. године је утврђена садржина хард диска из рачунара који је одузет тужиоцу, те је констатовано да се на CD налази прекопирани садржај са тог хард диска. Утврђено је да је у октобру 2010. године у рачунар унет следећи садржај: фотографије на којима се тужилац налази у канцеларији, слике Н.С. и В. (мапа месне заједнице), филмови забавног карактера, фотографије са конференције одржане у хотелу П. 03.09.2010. године, фотографије са отварања канцеларије Т. од 01.10.2010. године, линкови са интернет страница, приватне фотографије које су у рачунар унете 20.10.2010. године (фолдер -my document-my pictures) у ком фолдеру се налази и кратак филм „Засвирали се.wmp“ забавног карактера, који је у рачунар снимљен 14.10.2010. године. Из налаза вештака произилази да једино може да утврди време и датум када су садржаји постављени у рачунар.

На основу овако утврђених чињеница нижестепени судови су закључили да је тужилац учинио повреду радне дужности која му је стављена на терет, јер је уношењем фотографија, забавних филмова и линкова у рачунар који му је тужени дао да користи у пословне сврхе током октобра месеца 2010. године учинио повреду радне обавезе која је предвиђена у члану 23. алинеја 12. уговора о раду од 11.10.2010. године као и уговором о раду од 22.12.2004. године, а којом се под повредом радне обавезе и непоштовањем радне дисциплине подразумева и обављање разних делатности у току радног времена које немају везе са пословима на које је запослени распоређен. Закључили су да је на основу члана 179. став 1. тач. 2. и 3. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр.24/05, 61/05 и 54/09), решење о отказу уговора о раду, законито.

Нижестепени судови су разматрали само повреду радне обавезе која састоји у томе да је тужилац користио рачунар у приватне и забавне сврхе, јер је у пресуди Апелационог суда у Новом Саду број Гж1 3421/12 од 13.03.2013. године којом је укинута претходна првостепена пресуда изнет закључак да друге две повреде тужени није довољно одредио и да их није прецизирао ни у упозорењу да би се радник могао и о њима изјаснити.

Апелациони суд је заузео становиште да је тужилац прекршио радну дисциплину јер је рачунар користио у сврхе које нису у вези са послом, при чему се и само уношење садржаја забавног и приватног карактера сматра коришћењем рачунара у забавне и приватне сврхе, јер је тужиоцу управо стављено на терет „коришћење“ рачунара у приватне и забавне сврхе што је шири појам од „уношења“ садржаја у рачунар, па је овако дефинисаном радњом конзумирана и радња постављања фотографија и филмова забавног садржаја у октобру месецу 2010. године. Закључио је да је тужилац користио службени рачунар у сврхе које нису у вези са његовим послом што је било довољно за образовање отказног разлога који је тужени у конкретном случају искористио отказавши тужиоцу уговор о раду побијаним решењем.

Врховни касациони суд не прихвата правно становиште апелационог суда.

Наиме, у оба уговора о раду који су странке закључиле (22.12.2004. и 11.10.2010. године) је у члану 20. уговорено да послодавац може запосленом да умањи његову зараду највише за 20 % у трајању од шест месеци ако запослени изврши повреду радне дисциплине тиме што је користио рачунаре послодавца за забаву и слично (алинеја 11). Чланом 21. је прописано да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоје оправдани разлози из члана 179 Закона о раду, а чланом 23. став 1. алинеја 14. уговора је прописано да се под повредом радне обавезе из члана 21. подразумева обављање разних делатности у току радног времена које немају везе са пословима на које је запослени распоређен.

У конкретном случају је утврђено да је у рачунар тужиоца у октобру месецу 2010. године унето више садржаја у виду фотографија са радног места, приватних фотографија, линкова и кратких филмова. У поступку није утврђено да је тужилац на послу и у току радног времена разгледао линкове, фотографије и филмове и да је радно време трошио у забавне сврхе. Утврђено је само да постоји запис, односно уношење ових докумената у рачунар. Апелациони суд је ту радњу квалификовао као коришћење рачунара у забавне и приватне сврхе и закључио је да та радња представља отказни разлог. Међутим, за ту повреду радне дисциплине (коришћење рачунара за забаву и сл.) је предвиђена блажа мера него што је тужиоцу изречена, односно предвиђено је умањење зараде највише 20 % у трајању од шест месеци.

Тужени је тужиоцу отказао уговор о раду због повреде радне дисциплине јер је обављао „разне делатности у току радног времена које немају везе са пословима на које је запослени рапореден“. По мишљењу Врховног касационог суда уношење приватних докумената у рачунар односно коришћење рачунара ради забаве није повреда која се може квалификовати као „обављање разних делатности у току радног времена које немају везе са пословима на које је запослени распореден“. Ради се о две различите повреде радне дисциплине које су уговором о раду јасно разграничене и за које су прописане различите мере. Радња коју је тужилац извршио не одговара квалификацији прописаној чланом 23. алинеја 14. за коју је прописан отказни разлог из члана 21. уговора. Та радња се може квалификовати као повреда из члана 20. алинеја 11. за коју је прописана новчана казна.

Апелациони суд није у довољној мери ценио чињеницу која је опште позната да се уношење фотографија, линкова, кратких филмова у рачунар, врши путем USB, да пренос података веома кратко траје и да се то не чини увек са намером да се ти садржаји и користе на том рачунару. Разлог може бити и да се обезбеди сигурност чувања података јер се USB може лако изгубити или уништити. Запослени то чини, а да и нема свест да чини неку од повреда радних дужности па чак ни ону за коју је предвиђена лакша мера од отказа, као што је новчана казна и да се и само уношење личних података у пословни рачунар, може од послодавца окарактерисати као коришћење рачунара у забавне и приватне сврхе. Опште је позната чињеница да многи запослени који користе пословни рачунар постављају слике деце на почетну страну рачунара или у њему чувају неке приватне записе. Термин „коришћење рачунара у забавне и приватне сврхе“ се уобичајено тумачи као глудање филмова, садржаја са интернета, играње „игрица“ итд. Тужиоцу чак није ни стављено на терет да је користио садржаје које је поставио у пословни рачунар и да је то чинио за време радног времена. Да би постављање приватних фотографија и уношење записа у рачунар послодавца представљао отказни разлог, то би морало јасно и прецизно да буде наведено у уговору о раду, а што у конкретном случају није учињено.

Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиоца основана јер тужилац није учинио тежу повреду радних дужности због којих му се може отказати уговор о раду применом члана 179. став 1. тач. 2. и 3. Закона о раду, па је решење о отказу поништио, а као последицу те одлуке оценио основаним и захтев тужиоца да буде реинтегрисан у радни однос (члан 191. став 1.).

Међутим, тужилац неосновано ревизијом побија одлуку у делу којом је одбијен његов тужбени захтев којим је тражио да се обавезе тужени да о свом трошку изradi радну књижицу тужиоцу. Тужилац није доказао да је тужени изгубио његову радну књижицу, а у ревизији коју је изјавио против целе одлуке апелационог суда не наводи разлоге због којих оспорава правилност овог дела одлуке.

Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. и 416. став 1. ЗПП.

Имајући у виду да је Врховни касациони суд преиначио нижестепене пресуде применом члана 165. став 2. ЗПП је одлучио и о свим трошковима поступка. Тужени је дужан да тужиоцу надокнади нужне трошкове поступка који се односе на састав тужбе и за састав поднесака од 02.12.2010. године, 02.06.2011. године, од 27.02.2012, 25.06.2012. године, 26.06.2013, 08.04.2014. и 06.05.2014. године по 16.500,00 динара. За

приступ на рочишта одржана 24.03.2011. године, 06.12.2011., 08.02.2012, 30.03.2012, 04.06.2012, 26.09.2012, 25.04.2013, 01.07.2013, 04.02.2014, 08.05.2014. и 05.06.2014. године по 18.000,00 динара. За приступ рочишта у једној половини дела тарифе јер иста нису одржана 08.10.2013. и 11.12.2013. године по 9.750,00 динара. За састав жалбе и ревизије по 33.000,00 динара, што укупно износи 415.000,00 динара. Тужиоцу нису досуђени тражени трошкови на две жалбе које је изјавио на решење о привременој мери које су правноснажно одбијене, као ни за састав одговора на жалбу, јер тај трошак није био нужан. Трошкови су одмерени применом важеће Адвокатске тарифе и на основу члана 153. став 3, 154. и 163. ЗПП.

**Председник већа - судија
Предрага Трифуновића,с.р.**